

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2016/17. KÖRZETI FORDULÓ 10. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Mely szóalakok felelnek meg a *szótő – képző – képző – jel* képletnek?
(A) barátaimmal (B) teendőket (C) győzködhetné
(D) kertészeti (E) hallgatók
- Fejtsétek meg az alábbi, titkosírással írt állatneveket! Melyik görög isten kedvenc / jelképes állata szerepel köztük?
asbacs, dbeafggohly, ipjákvla
(A) Héra (B) Artemisz (C) Hermész (D) Apollón (E) Zeusz
- Kik éltek, alkottak Hunyadi Mátyás reneszánsz udvarában?
(A) Galeotto Marzio (B) Antonio Bonfini (C) Johannes Gutenberg
(D) Bornemisza Péter (E) Anonymus
- Egybeírva közlünk kifejezéseket. Melyeket kell valóban egybeírni?
(A) észrevesz (B) aranyékszer (C) előteremt
(D) összetett szó (E) egyszerűcsak
- Melyik szóban érvényesül egyszerre az *összeolvadás törvénye* és az *egyszerűsítés elve*?
(A) számolja (B) meggyel (C) összeadta
(D) visszaadja (E) nagyság
- A legrégebb ismert magyar nyelvű könyvből, a Jókai-kódexből idézünk. Jelöljétek meg az idézetre vonatkozó igaz állításokat!
„És mene az mezőbe. Ki madarak lakoznak vala az földön, legottan, hogy prédikálni kezd, mend az fán lakozó madarak leszállának őhózzá...”
(A) Az idézet Assisi Szent Ferencről szól. (B) 4 múlt idejű ige van benne.
(C) Képző, jel és rag is előfordul benne. (D) A legottan jelentése: amott.
(E) Mind az öt mondatrészre találunk példát az idézetben.
- Shakespeare-drámák címeiből készítettünk anagrammákat. Jelöljétek be a vígjátékokat!
(A) EGYIK OSZTHAT (B) LOVÁSZ NÉNJE IMÁIT
(C) ÉDES JÁTÉK VÉGE VAKÍT (D) HITHŰ RÉMES MOSÓK
(E) TISZTA GYERMEK, AKTÍV ZAVAROK
- Jelöljétek be a többjelentésű szavakat!
(A) láb (B) gomb (C) kosár (D) szem (E) csiga

- Mit jelent a *parafrázis* kifejezés?
(A) szépítő körülírás (B) logikai ellentmondás (C) irodalmi mű átírása
(D) lelkesítő jelmondat (E) semmitmondó beszéd
- Lackfi János *Három plázaetűd* című verséből idézünk egy részletet. Kinek a versére játszik rá?
Tesókám, mi lehet a széles föld felett (A) Anakreón
Szebb dolog a plázánál? (B) Horatius
Átléped küszöbét, hűs burkot sző köréd, (C) Dante
Mintha jégen kószálnál. (D) Petrarca
Nagy télben jó meleg, nagy nyárban enyhület (E) Balassi Bálint
Ruha gyanánt reád száll.
- Jelöljétek be az előző versrészletre vonatkozó igaz állításokat!
(A) A részlet verselése ütemhangsúlyos.
(B) A sorok végén szabályos keresztrim található.
(C) Az idézetben két feltételes módú igealak van.
(D) Összesen hat minőséjelzőt tartalmaz.
(E) Összesen négy vegyes hangrendű szó szerepel benne.
- Milyen a *sziszifuszi* munka, mire vonatkozik ez a kifejezés?
(A) értelmetlen (B) unalmas (C) bonyolult
(D) alulfizetett (E) nagy figyelmet igénylő
- Kik szerepelnek a *Kalevalában*?
(A) Enkidu (B) Ilmatár (C) Vejnemöjnen
(D) Gaia (E) Elias Lönnrot

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Pótoljátok a magánhangzókat az alábbi rokon értelmű szópárokban! A helyesen kiegészített párokat írjátok a válaszlapra!

<i>h . cs . dl . – cs . pk . b . gy .</i>	<i>b . k . ly – k . ncs .</i>
<i>sz . l . nc . – sk . t . ly .</i>	<i>m . rt . l . c – . t . n . ll .</i>
<i>ny . sz . ly . – h . v . r .</i>	<i>. lk . lm . s . nt – v . l . sz . n . l . g</i>
<i>p . tym . ll . t – p . rk . d . t</i>	<i>f . cs . r – p . p . rk . c</i>